

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 378/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] prechodný pobyt [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Emíliou Šimkulákovou, advokátkou, Starosaská 6, Spišská Nová Ves, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 6Co/40/2019 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/40/2019 z 23. marca 2021 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 6Co/110/2017, 6Co/111/2017 a s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/110/2017, 6Co/111/2017 z 31. mája 2018 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4Cdo 260/2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo 260/2021 z 23. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom všeobecných súdov a uzneseniami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Žiada o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia. Navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský

súd“) č. k. 6Co/40/2019 z 23. marca 2021 až do rozhodnutia o jeho ústavnej sťažnosti, a žiada, aby jeho meno a priezvisko nebolo zverejňované v nálezoch a uzneseniach ústavného súdu publikovaných na webovej stránke ústavného súdu ani v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že v právnej veci o zaplatenie sumy 12 737,19 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia vedenej na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní pod sp. zn. 20C/99/2013 bol sťažovateľ v procesnej pozícii žalovaného. Okresný súd č. k. 20C/99/2013 z 1. februára 2016 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že konanie o zaplatenie sumy 342,59 eur zastavuje (I. výrok), sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 794,48 eur s príslušenstvom (II. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III. výrok). Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania (IV. výrok). Na základe odvolania žalobkyne a aj sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 6Co/110/2017, č. k. 6Co/111/2017 z 31. mája 2018 (ďalej len „prvý rozsudok krajského súdu“) potvrdil prvostupňový rozsudok v II. výroku, ktorým žalobe v časti vyhovel (I. výrok) a zrušil prvostupňový rozsudok v III. výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, zrušil tiež IV. výrok o trovách konania a V. výrok doplniaceho rozsudku o trovách a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (II. výrok).

3. Okresný súd v novom konaní rozsudkom č. k. 20C/99/2013 z 28. decembra 2018 (ďalej len „druhý rozsudok okresného súdu“) uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8 450,12 eur s príslušenstvom (I. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok). Sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 92,26 % (III. výrok) a priznal štátu voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 3,87 % a voči sťažovateľovi v rozsahu 96,13 % (IV. výrok). Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6Co/40/2019 z 23. marca 2021 (ďalej len „druhý rozsudok krajského súdu“) tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu vo výrokoch I, III a IV (I. výrok) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči sťažovateľovi v rozsahu 100 % (II. výrok).

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4Cdo 260/2021 z 23. februára 2022 v časti označeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. V časti uznesenia najvyššieho súdu týkajúceho sa dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keďže konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je daná.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Spornou skutočnosťou v predmetnom konaní bola otázka, kto uhradil faktúry FV 00007 v sume 2 989,56 eur a FV 00008 v sume 5 460,56 eur, t. j. spolu 8 450,12 eur (ďalej len „sporné faktúry“). Podľa názoru sťažovateľa žalobkyňa neuniesla ani bremeno tvrdenia a nesplnila ani dôkazné bremeno, že uhradila tieto sporné faktúry, zároveň v konaní pred súdom uvádzala rôzne skutkové

tvrdenia týkajúce sa úhrady hotovosti. Tomuto právnomu názoru sťažovateľa zodpovedá III. výrok prvého rozsudku okresného súdu, ktorý bol následne prvým rozsudkom krajského súdu zrušený.

6. Sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivý proces z týchto dôvodov:

6.1 Nesprávny procesný postup krajského súdu v konaní sp. zn. 6Co/110/2017, 6Co/111/2017, ktorým znemožnil sťažovateľovi, aby v novom konaní pred okresným súdom uskutočňoval jemu patriace procesné práva, a to predovšetkým z dôvodu, že:

- a) neuviedol iný dôvod, resp. výslovne neuviedol dôvod zrušenia výroku III prvého rozsudku okresného súdu (okrem nedostatku v spôsobe hodnotenia vykonaných dôkazov);
- b) nedal v rozpore so svojou povinnosťou podľa § 391 ods. 3 CSP ani žiadne iné inštrukcie, ako má po zrušení veci postupovať prvostupňový súd;
- c) následne okresný súd v novom konaní zamietol akékoľvek ďalšie dokazovanie (najmä návrh, aby súd vyžiadal výpisy z účtov žalobkyne), ktoré navrhol sťažovateľ, a tak rozhodol bez vykonania akýchkoľvek dôkazov v tomto konaní.

6.2 Nesprávne právne posúdenie krajského súdu v konaní sp. zn. 6Co/40/2019 týkajúce sa:

- a) rozloženia dôkazného bremena strán sporu;
- b) právnych otázok v odôvodnení rozsudku, ktoré zásadne prekrútil a dôkazné bremeno ako procesný inštitút doslova otočil;
- c) záverov odvolacieho súdu (bod 30 rozsudku krajského súdu), ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní;
- d) rozhodovania o podanom odvolaní v rozpore s § 389 a § 391 CSP.

7. Sťažovateľ vo vzťahu k tvrdeniam odvolacích súdov o protiprávnom konaní sťažovateľa (oklamanie žalobkyne sťažovateľom, vybavovanie duplicitných faktúr sťažovateľom), ktoré malo byť dôvodom, prečo je pravdepodobnejšie, že peniaze žalobkyňa sťažovateľovi poskytla, uvádza, že žalobkyňa tieto doklady potrebovala a mala prospech z ich použitia v banke. Bezpochyby platí, že ani protiprávne konanie samo osebe nie je dôvodom na rozhodnutie súdu v neprospech sťažovateľa, ak sa zároveň nepreukáže jeho bezdôvodné obohatenie v príčinnej súvislosti s týmto protiprávnym konaním.

8. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ tvrdí, že porušil jeho základné právo na spravodlivý súdny proces tým, že zaujal nesprávne právne stanovisko k dovolacej námietke podľa § 420 a § 421 CSP, čím mu znemožnil, aby v novom konaní uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. K dovolacej námietke, že odvolací súd zaťažil konanie procesnou vadou podľa § 420 písm. f), sťažovateľ nesúhlasí:

- a) so stanoviskom vyjadreným v bode 16.7 (najmä v kontexte bodu 16.1 prvej vety, pozn.) napadnutého uznesenia, keďže konanie súdov prvej a druhej inštancie až do rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, je konaním, ktoré je jedným celkom v dvoch inštanciách; v tejto súvislosti nemožno nevziať na zreteľ opísaný procesný postup súdov prvej a druhej inštancie a prvé, zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za dovolaním „nedotknuté/nedotknuteľné“;
- b) so stanoviskom vyjadreným v bode 16.2 napadnutého uznesenia;
- c) so stanoviskom vyjadreným v bode 16.1 napadnutého uznesenia (druhá veta, pozn.), ktorý považuje v absolútnom rozpore s § 389 ods. 1 písm. c) CSP.

8.2 K dovolacej námietke sťažovateľa, ktorý vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa sťažovateľ nestotožňuje so stanoviskom najvyššieho súdu v bode 19 napadnutého uznesenia, keďže v podanom dovolaní uviedol právne otázky, pri rozhodovaní o ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviedol právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne, aj v čom spočíva nesprávnosť posúdenia odvolacieho súdu.

9. Porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ústavy sťažovateľ vidí v tom, že v prípade zaplatenia 8 450,12 eur s príslušenstvom (ako súdmi priznanej sumy) žalobkyni, príde bezdôvodne o značnú sumu peňazí, ktoré mu žalobkyňa nikdy nedala, a teda sa nimi neobohatil.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo zamietnuté dovolanie proti druhému rozsudku krajského súdu. Tento v procesnej situácii, keď sa ani žalobkyni a ani sťažovateľovi nepodarilo jednoznačne preukázať uhradenie sporných faktúr, potvrdil druhý rozsudok okresného súdu, ktorým bola uložená povinnosť sťažovateľovi zaplatiť (sumu 8 450,12 eur s prísl.) žalobkyni, a to bez vykonaných dôkazov navrhovaných sťažovateľom a zároveň v dôsledku nesprávneho určenia nositeľa dôkazného bremena.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým prvým a druhým rozsudkom krajského súdu:

11. Ústavný súd na úvod konštatuje, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv prvým a druhým rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu, pričom v samotnom splnomocnení udelenom advokátke sťažovateľ a advokátka špecifikovali, že ide o splnomocnenie „na podanie ústavnej sťažnosti proti Uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 260/2021, IČS: 8113235755 z 23. februára 2022 v spore o zaplatenie 12.737,19 Eur s prísl., žalobkyňa: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], kde som v procesnej pozícii žalovaného a na moje zastupovanie pred ústavným súdom“.

12. Už uvedené by postačovalo na konštatovanie, že ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutými rozsudkami krajského súdu nespĺňa zákonom predpísané náležitosti a že ju treba odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 365/2017, III. ÚS 69/2018, I. ÚS 538/2019).

13. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd konštatuje, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016).

14. Nad rámec už uvedeného, v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa, ústavný súd dopĺňa, že aj ak by splnomocnenie sťažovateľa jeho advokátke nebolo obmedzené na podanie ústavnej sťažnosti iba proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, existovali by aj ďalšie dôvody na odmietnutie časti sťažnosti smerujúcej proti napadnutým rozsudkom krajského súdu.

15. Vo vzťahu k napadnutému prvému rozsudku krajského súdu by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti ako oneskorene podanej podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v citovanom § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014). Napadnutý rozsudok krajského súdu z 31. mája 2018 nadobudol právoplatnosť 16. júla 2018, pričom posledný deň zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde tak pripadol na 17. september 2018 (16. september 2018 pripadol na nedeľu, pozn.). Z uvedeného možno preto nepochybné uzavrieť, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáha už na prvý pohľad celkom zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

16. Vo vzťahu k napadnutému druhému rozsudku krajského súdu by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť, pretože sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv.

17. Ústavný súd bez potreby detailnejšieho vysporiadania sa s vecou uvádza, že nosný dôvod podanej ústavnej sťažnosti proti druhému rozsudku krajského súdu (nesprávne právne posúdenie veci) v zásade zodpovedá dôvodom dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, o ktorom rozhoduje najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa v tomto rozsahu teda predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje v prvom rade za potrebné poukázať na to, že podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Obsah normatívneho textu v § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia ich práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (vrátane vyhodnotenia súladu medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi na jednej strane a vykonanými dôkazmi na strane druhej), na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a pod. (I. ÚS 68/2022).

20. Skutočnosť, že porušenie práva na spravodlivý proces zodpovedá dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, potvrdil vo svojej rozhodovacej činnosti aj ústavný súd (IV. ÚS 314/2020). Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúce kritériám čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 559/2018, I. ÚS 68/2022).

21. Ústavný súd pripomína svoj pevne etablovaný názor, z ktorého vyplýva, že dovolacie konanie sa nenachádza mimo ústavného rámca ochrany základných práv a slobôd vrátane pravidiel spravodlivého súdneho konania podľa ústavy, a preto označené znenie § 420 písm. f) CSP je potrebné interpretovať v tom zmysle, že najvyšší súd v dovolacom konaní má zákonom ustanovenú povinnosť posúdiť a následne rozhodnúť s ohľadom na obsah podaného dovolania, či v predchádzajúcich štádiách konania pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu základného práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces v rozsahu, v akom tomuto základnému právu poskytuje ochranu v rámci svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd (m. m. IV. ÚS 457/2020).

22. Na základe uvedených východísk a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ, hoci mal možnosť vo svojom dovolaní proti druhému rozsudku krajského súdu uviesť aj dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, túto možnosť nevyužil. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (IV. ÚS 16/2020, II. ÚS 23/2020, I. ÚS 164/2021).

23. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to neudelenie zastupovania v konaní pred ústavným súdom vo veci podania sťažnosti proti prvému rozsudku krajského súdu a proti druhému rozsudku krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Ústavný súd, sledujúc hľadisko hospodárnosti konania, nepristúpil k výzve sťažovateľovi na odstránenie tohto nedostatku, keďže ani jeho prípadné odstránenie by vzhľadom na už uvedené (oneskorene podaná ústavná sťažnosť vo vzťahu k prvému rozsudku krajského súdu a neprípustnosť vo vzťahu ku druhému rozsudku krajskému súdu) nebolo spôsobilé privodiť iné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

24. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže civilný súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

25. V nadväznosti na uvedené východisko ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani

mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. I. ÚS 593/2017, II. 423/2018).

26. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia sťažovateľa, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci boli zlučiteľné s právom strany na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to so zreteľom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

27. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia a obsahu dovolania sťažovateľa, s poukazom na uplatnené sťažnostné námietky sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal s oboma dôvodmi prípustnosti dovolania formulovanými sťažovateľom [podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP].

28. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP videl najvyšší súd neopodstatnenosť dovolacej námietky v tom, že smerovala proti predchádzajúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu (proti prvému rozsudku krajského súdu), ktorý nebol predmetom dovolacieho prieskumu. Zároveň vysvetlil, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov ani nesprávne vyhodnotenie dôkazu. Nad rámec toho najvyšší súd poukázal na bod 18 druhého rozsudku krajského súdu, v ktorom vysvetlil potrebu opätovného vyhodnotenia dôkazov. Vzhľadom na takéto dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP ústavný súd nezistil (v tejto časti) žiadny nedostatok majúci charakter porušenia práva na spravodlivé súdne konanie, ktorý by spochybňoval takýto záver napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu námietok sťažovateľa.

29. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd posúdil obsah dovolania a stručne vysvetlil svoj negatívny záver o možnosti ďalšieho dovolacieho prieskumu, keď v podstatnom uzavrel, že z podaného dovolania nevyplýva vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, ani konkrétny judikát, ktorý odvolací súd nerešpektoval v napadnutom rozhodnutí (bod 18 napadnutého uznesenia).

30. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že najvyšším súdom formulované podmienky na prípustnosť dovolania (v bode 17.4) už boli predmetom ústavnoprávneho prieskumu ústavného súdu, ktorý opakovane konštatoval, že tieto právne závery najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne (IV. ÚS 503/2021). Berúc do úvahy skutočnosť, že v konkrétnych okolnostiach veci ide o dovolacie konanie, pričom dovolacím dôvodom je neprávne právne posúdenie, je dôvodnosť uplatnenia formálnejších požiadaviek v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku oproti konaniu o odvolaní ako riadnom opravnom prostriedku na mieste (Kozlica proti Chorvátsku, sťažnosť č. 29182/03, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. 11. 2006, § 32).

31. Prípustnosť dovolania bude vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) závisieť od toho, ako dovolateľ vymedzí, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne právnu otázku riešenú odvolacím súdom odôvodní

s ohľadom na to, že dosiaľ dovolací súd takúto otázku vo svojej rozhodovacej praxi neriešil, prípadne poukáže na rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu. (k tomu pozri *Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1409 – 1411*).

32. Na základe uvedeného tak nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľa prezentovanej v ústavnej sťažnosti, že právne otázky, pri rozhodovaní o ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v dovolaní uviedol. Z obsahu dovolania totiž nebolo možné s určitosťou vydedukovať právnu otázku, pri riešení ktorej sa krajský súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Ak najvyšší súd uzavrel, že samotná polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako postupoval odvolací súd k riešeniu problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (bod 17.7 napadnutého uznesenia), nemožno mu z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť.

33. Práve povinné zastúpenie advokátom (resp. právnické vzdelanie dovolateľa, ako je to v prípade sťažovateľa) má garantovať bezchybnosť podaných dovolaní, pričom snaha advokátov by mala smerovať k tomu, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne, s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť. Advokát týmto vymedzením začína svoj dialóg s najvyšším súdom ako najvyššou súdnou autoritou, a preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho posúdenia spornej právnej otázky (m. m. IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 330/2021).

34. V takto načrtnutom kontexte ústavný súd dodáva, že v ústavnej sťažnosti predložená minimálna argumentácia (aj napriek právnemu zastúpeniu) nie je spôsobilá spochybniť ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opakuje výhrady, ktoré už uplatnil pred najvyšším súdom. Ústavný súd považuje za žiaduce dať do pozornosti, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (III. ÚS 463/2018).

35. Vzhľadom na dosiaľ uvedené ústavný súd uzatvára, že najvyšší súd v danom prípade síce stručne, avšak zrozumiteľne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti dovolania. Keďže dovolacie dôvody neboli sťažovateľom vymedzené spôsobom ustanoveným zákonom, najvyšší súd rozhodol o podanom dovolaní sťažovateľa zákonom predpokladaným spôsobom. Ústavný súd tak nezistil nič, čo by nasvedčovalo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pričom zhodnotenie neprípustnosti dovolania najvyšším súdom nevybočuje z ústavnoprávnych limitov kvality odôvodnenia rozhodnutia.

36. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Podľa názoru ústavného súdu predmetná interpretácia a aplikácia príslušných zákonných ustanovení najvyšším súdom je ústavne konformná a udržateľná, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56

ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a porušením označených práv sťažovateľa totiž nebola zistená kauzálna súvislosť.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu